

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ

ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ, Директоръ на Държавното Винарско-Земледѣлческо Училище, В. П. Вълчевъ, Д. Торомановъ, М. Чукчуковъ, А. Гечевъ, К. Илиевъ, учители при сѣщото училище, и К. Малковъ — учителъ при Руссенското Държавно Земледѣлческо Училище.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраща до редакцията въ гр. Плѣвенъ.

Необнародвани рѣкописи, по желанието на авторитъ имъ, се върщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 20 ст. на редъ.

На ученицитъ въ земледѣлческитъ, педагогическитъ и духовнитъ училища се отстъпя за 3 лева годишно.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Какъ трѣбва да се постѣпи съ поврѣденитъ отъ градъ лозя; 2) Една малка екскурзия до с. Тръстеникъ (Руссенска околия) на 18-й Май 1897 год.; 3) Плѣвелитъ, вредата отъ тѣхъ и срѣдства за тѣхното истрѣбление. (Продължение отъ брой 5); 4) Разни и 5) Метеорологически бюлетинъ.

Какъ трѣбва да се постѣпи съ поврѣденитъ отъ градъ лозя.

Тази година, прѣди да се почнѣтъ първитъ работи въ лозята, врѣмето се прѣдставляваше много благоприятно за тѣхъ. Още прѣзъ Февруарий мѣсець бѣше на всѣкъждъ сухо, съ това се даде възможностъ на хората да почнѣтъ съ отгрибването и рѣзанието на лозята, което, обаче, прѣдприехъ много малко лозари, понеже имъ се прѣдставляваше рано, ненормално и неестествено — нѣщо, което другъ пѣтъ тѣй рано рѣдко сѣ прѣдприемали.

Не се минѣ много и врѣмето почна да се разваля, нѣ безъ да истива. Почнахъ приливни дъждове, които се заварвахъ така едно слѣдъ друго, щото не позволявахъ на лозаритъ да отгрибватъ и рѣжѣтъ лозята си. По причина на калѣта, неотгрибанитъ лозя стояхъ дълго заровени и върховетъ почнахъ да се развиватъ. Лозаритъ бѣхъ почнѣли вече да се оплакватъ; но пакъ изеднѣжъ врѣмето се управи, всички порѣзахъ и повечето прѣкопахъ лозята си. Покарахъ лѣторасти (филизи) и въ кѣсо врѣме се почна явяването (хвърлянието) на рѣсата — бѣджщето грозде. При всичко, че минжитъ двѣ години бѣхъ изобилни, тази година за Плѣвенскитъ лозя прѣдставляваше да бѣде пакъ добра, или поне срѣдня. А това нѣщо, което се забѣлѣзваше по нахвърленитъ зачатъци отъ грозде, щеше да бѣде много естествено, споредъ многогодишнитъ наблюдения, тѣй като въ прѣдшествующитъ години врѣмето бѣше тъкмо такова, за плодородна година.

Обаче, отъ единъ мѣсець и повече врѣмето се заинати, както казватъ нашитъ. Почнахъ проливни дъждове, които принудихъ лозаритъ да стоѣтъ въ бездѣйствие. Лозята напрѣднахъ доста, нѣ и буренитъ не останахъ надирѣ. Щомъ се управи и засѣхне, почва на ново да вали, така щото лозята, които, приближавахъ да цѣвтѣтъ, не бѣхъ още копани.

Такова бѣше състоянието на лозята въ Плѣвенскитъ окръгъ до 10-й — 15-й т. м. Дъжда, който не прѣстана да вали, не остана чистъ, а почна да пада придруженъ отъ най-силний природенъ врагъ на лозята — градъгъ.

Въ окръга послѣдний е билъ вече 3-4 пѣти, нѣ на 13-й и 15-й т. м. той посѣти въ много голѣмъ размѣръ Плѣвенскитъ лозя и околността. По-първо уби тѣзи отъ къмъ Юго-Истокъ, а сетѣ тѣзи, които се намиратъ на Юго-Западъ. Хо̀да на градушката не бѣ правилъ и на облакъ, така щото учука не въ едно направление, а общо всички лозя съ малки исключения. Отъ всичкитъ тукъ мѣстности неубити сѣ оставили само 2-3, между които сѣ Бѣчвата, Текийскитъ орманъ и отчасти Акчара и др., нѣ тѣ не сѣ съвсѣмъ здрави.

Отъ казаното иде да се заключи че тази-годишната реколта отъ лозята ще бѣде минимална или долна, въ сравнение съ минжлогодишнитъ. Отъ послѣднитъ има още доста вино, та винаритъ, по видимому, не се безпокойтъ много, понеже ще се поиспие и поиспродаде виното, а послѣ пакъ ще се пълни. Това щеше да бѣде въ дѣйствителностъ така, ако лозята се поврѣждахъ отъ градушката само за една година; нѣ всѣки лозаръ знае, че рано убитото лозе, какъвто случай е сега, пострада два всѣкога за 2-3 години. Прѣдъ видъ на горното, ний ще поговоримъ по въпроса какъ да се постѣпва съ убититъ отъ градъ лозя, та да по-

служи и на други лозари, ако, не дай Боже, имъ се случи сѣщото нещастие.

Ако градушката удари много рано на пролѣтъ, до като лѣтораститѣ (филизитѣ) сѣ още крѣпки, или ако удари по-късно, нѣ е много силна, тогава лозята пострадатъ исцѣло, като да сѣ измръзнали. Плодъ отъ подобно лозе за тази година не трѣбва да се очаква, нѣ за да се прѣдпазятъ реколтитѣ поне за слѣдующитѣ години, лозето изисква извѣстна работа, която непрѣменно трѣбва да бѣде прѣдприета. Тази работа се състои въ повторното рѣзание на лозето. Рѣзанието се извършва надъ всичкитѣ лѣтораста, които се скѣсватъ само на по една двѣ пѣпки. Ако сме оставили плодни прѣчки, съ тѣхъ се постѣпва по сѣщия начинъ — и тѣ се отрѣзватъ за тази година цѣли до най-долний лѣторастъ, който се рѣже сѣщо на 1-2 пѣпки. Причинитѣ за това повторно рѣзание сѣ: 1) че ударенитѣ отъ градъ прѣчки не могатъ да вървѣтъ вече нагорѣ, растѣтъ слабо и развиватъ многочисленни придаточни (прѣждеврѣмenni) лѣторасчета, които слѣдующата година не могатъ да послужатъ за рѣзание на плодъ. 2) По лѣтораститѣ ниско има всекога останѣли здрави пѣпки, които ще могатъ да се развиѣтъ силно, тѣй като сокътъ ще имъ се испраща въ изобилие чрѣзъ една кѣса — близо до чукана частъ, която не е ударена. Ако минѣлата година сме оставили много малко и тѣ сѣ дали повече лѣтораста, то не е нужно да се порѣзватъ всички на по 1-2 пѣпки, а се рѣжатъ само нѣкои отъ тѣхъ, които иматъ долу здрава частъ съ пѣпка.

При всичко, че лозата отслабва доста слѣдъ силенъ градъ, тя пакъ успѣва да отхрани нѣколко здрави прѣчки, които слѣдующата година ще рѣжемъ на плодъ.

Въ противенъ случай, лозата не дава плодъ освѣнъ въ 3-та година, тѣй като убититѣ лѣтораста не ще отгледатъ добри пѣпки, а повечето ще останѣтъ безъ да покаратъ, или ще покаратъ, нѣ слаби лѣтораста. Понеже лозата не е поврѣдена въ коренитѣ и чукана, тя ще си образува нови пѣпки и отъ тѣхъ ще излѣзѣтъ нови прѣчки — издѣнки, нѣ такива, които даватъ плодъ чакъ въ 2-та година; една година се иска за образуването на пѣкитѣ, значи пакъ се губѣтъ 3 години.

Отъ казаното слѣдва, че рано-убитото лозе трѣбва да бѣде така приготвено, щото ново-образуванитѣ прѣчки да стоѣтъ на двѣ-годишна дрѣвесина и да се развиѣтъ добрѣ. Послѣдното се достига по-сигурно, като намалимъ прѣчката до минимумъ. Испусне ли се горното обработване — оставили се лозето слѣдъ силната градушка на провидението, то ще сме си сами криви, когато слѣдующата година за рѣзание ни се прѣдставѣтъ многочисленни прѣчици и придаточни зѣби, нѣ никакви за въ работа прѣчки.

Падне ли градушката късно — прѣзъ Юлий и

Августъ, тогава не се прѣдприема никаква подрѣзка, защото ще бѣде вече късно за узрѣването на новопокаралитѣ прѣчки. Въ такѣвъ случай се внимава за развиването на долнитѣ пѣпки, което се улеснява съ отстранението на искаралитѣ придатѣчки филизи (лѣтораста) и съ късното покърщиване на лозето, когато гроздѣто е умекнѣло.

Късната градушка поврѣжда повече гроздето, защото прѣчкитѣ сѣ доста усилены прѣзъ Юлий, Августъ и Септемвр., та понасятъ ударѣтъ.

Ако гроздето е още зелено и градътъ удари силно, то обикновенно ударенитѣ зърна падатъ; нѣ ако удари слабо, тогава тѣ се поврѣждатъ, често пѣкти се начукватъ, протичатъ и съ това причиняватъ врѣда и на останѣлитѣ здрави зърна. Въ такѣвъ случай, за да се запази поне една частъ отъ гроздето здраво, трѣбва да се отстранѣтъ съ едни ножички всичкитѣ поврѣдени зърна.

Ако градушката е паднѣла късно, когато гроздето е на узрѣване, тогава не остава нищо друго, освѣнъ да се съберѣтъ поврѣденитѣ гроздове и упадалитѣ зърна за приготвление на просто домашно вино. Ако градушката е била много силна, обира се всичкото грозде, отъ което съ подборъ може да се приготви и по-добро вино. Ако е паднѣла съ дѣждъ и слабо, тогава се постѣпва, както по-горѣ — отстраняватъ се само поврѣденитѣ, а здравитѣ се оставятъ на дозрѣвание.

Въ всичкитѣ горни случаи, никога не трѣбва да се бърза съ прилагането на мѣркитѣ, тѣй като, често пѣкти, въ началото врѣдата се прѣдставлява много по-страшна, отъ колкото е въ дѣйствителностъ; обикновенно се чака 2-3 дена слѣдъ градушката и тогава се работи.

Битото лозе страда много лесно отъ измръзване, затова прѣзъ есенъта трѣбва да се зарива много внимателно. Убитото лозе изисква идущата година внимателна подрѣзка; понеже бива лабо, то изисква, освѣнъ другото, и късо рѣзание.

Ако ударитѣ на градушката сѣ слаби, или въобще, когато е паднѣла въ такѣвъ размѣръ, щото не е нанесла много голѣми загуби на гроздето и прѣчкитѣ, тя все пакъ поврѣжда послѣднитѣ до толкова, щото тѣ не могатъ да се употрѣбаватъ, нито за дѣлдърми, нито за плодни прѣчки, нито за садение на ново лозе.

Едно най-слабо удареие на прѣчката прави една поврѣда, която не може да зарасте съ години, като причинява на лозата слѣдъ врѣме смъртъ, било отъ счупване или исѣхване.

Когато градушката удари силно нѣкой клонъ на хасмата, или нѣкое крило на формиранитѣ лози, тогава тѣ почватъ да развиватъ все по-слаби и по-слаби лѣтораста съ малко грозде, макаръ, че не умиратъ съвсѣмъ. По тази причина такива клонови или крила трѣбва да се замѣнятъ съ други отъ млади прѣчки. Замѣняването става, когато прѣчката се усили добрѣ и почне да дава плодъ.

Трѣбва да се помни, че една градушка отнема на лозаря труда (прихода) отъ 3-4 добри години; така щото тамъ, гдѣто е забѣлѣзано, че пада градъ всѣки 5—6 години, не трѣбва да се сажатъ голѣми лозя.

Една малка екскурзия до с. Тръстеникъ (Русенска околия) на 18-й Май 1897 год.

Наскоро бѣхме чули, че въ с. Тръстеникъ имало двѣ кашерии, мандри, отъ която едната обрзцова, а другата обикновена. Понеже ученицитѣ отъ III-й Класъ на Русенското Земледѣлческо Училище тази година изучавахъ млѣкарството, бѣше твърдѣ важно да се направи една екскурзия до това село. По разрѣшението на дирекцията на казаното училище, за да не се загуби врѣмето за уроци въ дѣлничнитѣ дни, екскурзията се направи на 17-й подиръ обѣдъ и трая до 18-й Май вечерята.

Екскурзии отъ подобенъ родъ сж най-добро-то срѣдство за изучаване на страната ни въ земледѣлческо отношение, както отъ учителитѣ—ржководители на екскурзиитѣ, така и отъ ученицитѣ, които още малко врѣме ще стојатъ въ училището и ще трѣбва да идатъ въ обществото, за да се борятъ съ грубата практика. Като ученици, още повече земледѣлци, тѣмъ трѣбва да се даде възможностъ догдѣто сж още въ училището, да се запознажатъ съ най-разнообразни нѣща отъ нашето национално земледѣлие, което нѣщо може да стане само съ помощта на екскурзиитѣ. Почитаемото Министерство на Търговията и Земледѣлието е отдавна вече оцѣнило значението на тѣзи екскурзии и затова виждаме то да отпуска всѣка година по нѣколко хиляди лева на тритѣ земледѣлчески училища за тази цѣль. Нашата екскурзия бѣ една отъ малкитѣ екскурзии, които се правятъ изъ окрѣга, даже и безъ разрѣшението на Министерството.

Ние ще се постареемъ тукъ въ нѣколко редове да направимъ, колкото ни е възможно, горната екскурзия да бѣде полезна и за читателитѣ на този вѣстникъ, като опишемъ систематически всичкитѣ видени отъ насъ работи, както и нѣкои нѣща отъ земледѣлието на това село.

С. Тръстеникъ пада въ Русенската околия и лежи на 24 километра далечъ отъ гр. Руссе по пътя за гр. Бѣла. Расположено е по една долин-ка, така щото образува една ивица отъ кѣщи, която е нѣщо около $\frac{1}{2}$ часъ дълга. Селото брой около 360—370 кѣщи, хубаво направени и съ широки дворове, заградени повече съ плетъ или съ каменъ дуваръ; около половината кѣщи сж български, а останалитѣ турски и татарски. Споредъ разказванието на по-стари хора, това село носи названието си отъ трѣстиката, която расте покрай Дунава и се употрѣбява много. Нѣщо около 130 г.

тукъ е владѣялъ нѣкой си Търстеникоолу, който е ималъ хората като роби, до тогава до като е умрѣлъ, а по-подиръ легка-полегка тѣ сж могли да станатъ владетели и на земитѣ, които той е владѣялъ. Въ врѣме на Русско-Турската война, вѣроятно, това село е играло голѣма роля, която ясно се вижда отъ многото паметници, останали отъ онѣзи врѣмена. По историята на това село, макаръ и да желяехме нѣщо по-вече да знаемъ, не бѣше възможно да научимъ.

Селото е расположено въ една твърдѣ плодородна мѣстность, съ твърдѣ богати овчи пасбища. Тукъ вирѣятъ лозята и се добива доста добро вино. Отъ земледѣлческитѣ произведения, които тукъ се получаватъ, по-главни сж: пшеница, ржжъ, ячемикъ, царевица, овѣсъ, просо, фасулъ, бурчакъ и пр. Сѣйдбообрабщението тукъ е двугодишно и то споредъ мѣстността: 1) на по-богатитѣ земи: I година царевица, II—пшеница и пр.; 2) на срѣднитѣ: I година бурчакъ (обикновено за зърно) и II—жито и 3) на по-бѣднитѣ почви: I година—угаръ (черна или ялова) и II год.—житно растение (пролѣтно или лѣтно).

Добитѣка (говеждия) изгледва отъ срѣщнатитѣ екземпляри да бѣде срѣденъ по качество, а овцетѣ добри, на които селото е и твърдѣ богато.

Въ послѣдно врѣме, по настояванието на окрѣжия земледѣлчески надзирателъ, тукъ сж били посѣти нѣкои отъ сѣмената, които раздава Министерството на Търговията и Земледѣлието и Окр. Постоянна Комиссия, като напр.: Шевалие и Моравски ячмикъ, черъ овѣсъ, люцерна и еспарзета. Отъ тѣзи посѣви ние можахме да видимъ само люцерна, еспарзета и черния овѣсъ. Първитѣ сж сѣти въ заградена нива край селото, а овѣса—въ свободни ниви. Еспарзета и люцерната, засѣти на пространство 2 дек., бѣхж вече напълно цѣвна-нали, особено еспарзета даже бѣ почналъ да прѣцѣвтява, нѣ само поради голѣмата влага не можеше да се покоси. Както люцерната, така и еспарзета, бѣхж извънредно много натиснати отъ бурени. Овѣса видѣхме, минавайки изъ пътя, нѣ почти съ изсмукани листа отъ ларвата на бръмбарчето *Lema melanopa*, която намѣрихме още въ голѣмъ размѣръ.

Въобще посѣвитѣ на селото, както зимнитѣ, така и лѣтнитѣ, отивахж доста добрѣ. Едно е което трѣбва да се забѣлѣжи само, а то е че много стопани ще пожнѣхж ечемикъ наполовина, отколкото би трѣбвало да пожнѣхж, защото нивитѣ имъ бѣхж почти изпълнени съ главня. Споредъ нашитѣ запитвания, указа се, че тѣ сами виждатъ неприятеля, нѣ не знаятъ никакво срѣдство за искоренението му.

Най-послѣ да дойдемъ и до самитѣ кашерии, които бѣхж нашата най-главна цѣль на екскурзията. Както казахме и по-рано, тукъ имаше двѣ такива. Още съ влизанието въ селото всѣкому

обръщаше внимание зданието на кашерията на г-на Шава Исако Истинасъ. Най-напрѣдъ посѣтихме тази, а подиръ това онази на г-нъ Пишко, и двамата Израйлтяни. Първата кашерия бѣше едно ново-построено масивно и грамадно здание, сгодено направено за произвожданието на кашкавалъ, а втората едно просто здание, оградено отъ незамазанъ плетъ и покрито съ керемиди, а извѣтрѣ направени чистички масички за работение на кашкавала. Относително какъ става приготвянето на кашкавала ще опишемъ по-долу, а сега ще направимъ кѣси сравнения между двамата кашкавалджии. Първия има възможностъ да произвежда много повече кашкавалъ и при това по-чисто отъ втория, нѣ той за сега имаше сравнително по-малко работа, защото дошелъ по-рано на пролѣтъ и искалъ да прѣкупува млѣкото съ 7 лева 100 литри, заради което селянитѣ повикали втория и той свързалъ контрактъ съ тѣхъ да взема млѣкото съ 10 л. 100 л.; така щото първия останалъ безъ млѣко. Както първия, така и втория, взематъ млѣкото отъ селянитѣ и то три пѣти дневно, като се държи на рабушъ смѣтка за донесеното млѣко отъ всѣкого одного. Паритѣ получаватъ селянитѣ, или отчасти въ началото, или въ врѣме на донасянието млѣкото, или пъкъ на края на периода, т. е. когато прѣстане работата въ кашерията. Въобще селянитѣ се чувстватъ добрѣ отъ тази продажба на млѣкото съ 10 ст. 1 литъръ.

Първата кашерия обработва за сега около 500—600 л. млѣко (може би тази цифра да бѣде малка, защото господарѣтъ не искаше въобще нищо да ни покаже!), а втората около 1400—1500 литри дневно. Освѣнъ това, първата получава и готово сирене отъ близнитѣ села, кѣдѣто има свои хора, за да подсирватъ млѣкото. И двѣтѣ кашерии имахъ по 5-6 души работници откѣдѣ Ямболско.

Приготвянето на кашкавалѣтъ става по слѣдующия начинъ.

Полученото овчо млѣко, което не се изслѣдва, дали съдържа или несдържа вода, се насища въ единъ чебуръ и слѣдъ нѣколко врѣме се подсирва при обикновенна температура. Въ случай, че млѣкото е доста студено, което тѣ познаватъ съ ржка, туря му се малко топла вода, за да се подсири. Сирището си приготвяватъ сами, като взематъ агнешкитѣ сирища отъ касапницитѣ и ги поливатъ съ солена вода и подиръ изцѣждатъ екстракта и го употребяватъ за подсирване. Употребяватъ толкова сирище, щото подсирванието да стане за 2 часа. Слѣдъ 2 часа съсирената масса се разбърква съ помощта на една бъркачка (тояга на края ѣ сж заковани дървета въ форма на кръстъ) много добрѣ, за да може да се раздоби на малки парченца, та по-добрѣ да излезе суроватката. На така разбърканата масса се

хвърля отгорѣ едно цѣдило и се натиска къмъ дъното, като сжщеврѣменно се отгриба съ кипче суроватката; изгрѣбаната суроватка се сипва въ казанъ, а сиренето се туря върху наведена дъска съ улейче, за истичание на суроватката, която е покрита съ цѣдило, върху което се поставя сиренето. Така поставеното сирене се връзва отгорѣ съ цѣдилото и започва да се гази съ крака, за да се отстрани всичката суроватка. Подиръ нѣколко минути на него се поставя една четвъртита дъска и върху неѣ се турятъ тежини, или пъкъ едно дърво, което отъ едната страна е влѣзло въ неподвижна дупка, а отъ другата се връзва съ въже и се тегли надолу, като сжщеврѣменно се връзва, за да стои по-дълго врѣме така, докато се изцѣди всичката суроватка. Така добрѣ изцѣденото сирене подиръ малко врѣме се нарѣзва на голѣми кѣсове и се оставя да втаса. Втасванието трае разпо, то зависи отъ температурата на околния въздухъ: колкото врѣмето е по-топло, толкосъ и по-скоро втасва и обратно. За да се познае дали сиренето е втасало, за да се прави на кашкавалъ, опитва се по слѣдующия начинъ: Взема се едно малко кѣсче отъ това сирене и се поставя въ тиганъ съ топла вода, стоящъ още на оганя, като постоянно се прѣобръща парченцето, докато стане меко; слѣдъ това се хваща съ двѣтѣ рѣцѣ и се тегли на дълга връвъ. Скѣса ли се тази връвъ при растеглюванието, то знакъ е, че сиренето е прѣвтасало и се е поврѣдило; растега ли се трудно — още не е втасало, а растега ли се добрѣ безъ да се скѣса и раздвои ли се тази дебела нишка на по-малки и ако тѣзи не бѣждѣтъ приплетени, а се раздвойватъ, като правилно омотана прѣжда, то знакъ е, че сиренето е готово, за да се работи на кашкавалъ. Слѣдъ както това е свършено, тогава голѣмитѣ кѣсове сирене се нарѣзватъ на дребни, тънки филийки, които се поставятъ въ една кошница. Сжщеврѣменно на оганя се топли вода съ температура до 40—50 °с., въ която се потопява кошницата съ сиренето, която се раздрусва нѣколко минути и съ ржка се обръща сиренето, което въ кѣсо врѣме става жилаво, като халва. Слѣдъ като се растегли добрѣ, тѣй както теглятъ халвата халваджииѣ, изважда се жилавата масса и се прави на калѣпи. Всѣки отъ работницитѣ взема по едно парче и го мѣси, като хлѣбъ, като отъ опитъ е наученъ, колко тѣбва да откѣсне отъ него, за да може да остави онова количество, което тъкмо ще напълни калѣпа. Тази топка се хвърля въ калѣпа, който е 3 см. високъ и въ диаметръ 28 см., кѣдѣто тя сама се слѣга и взема една плоска кръгла форма. Ето вече кашкавала е приготвенъ.

Подиръ нѣколко часа, 4-5 даже и повече, калѣпа се изважда отъ кашкавала, а послѣдния се оставя да лежи върху чиста дъска и слѣдъ 24 часа се почва съ насоляванието му. Солението ста-

ва съ суха морска солъ и то отгорѣ и отдолу. Подиръ други 24 часа пититѣ отново се солижѣ и се поставятъ по двѣ на купъ; още подиръ 12 часа се поставятъ по три и т. н.. Солението може така да продължава 10—12 пѣти, само ако кашкавала не се продава прѣсенъ; иначе, въ продължение на 14—15 дена, той вече е съвършено осоленъ и се измива съ чиста вода отгорѣ съ помощта на една кърпа. Подиръ тази работа поставя се за сушение и то въ кафези, т. е. по четири пити исправени, за да образуватъ единъ четвъртитѣ кафезъ. Така поставенитѣ пити се турятъ въ много провѣтриво помѣщение, за да могатъ добрѣ да изсъхнатъ. Слѣдъ това кашкавала е вече готовъ и за търговията. Пититѣ не се правятъ по-дебели отъ 3-4 см., защото такъвъ единъ кашкавалъ не може лесно да дозрѣе, още повече въ такова едно кѣсо врѣме, каквото се практикува тукъ.

Сураватката, която остава като отпадъкъ при правението на сиренето, се вари въ единъ казанъ, като при това се разбърква постоянно, догдѣто се отдѣли отъ неж отварата. Че е наближило врѣме за отдѣляние вече на отварата, познава се съ една лъжица, въ която се забѣлѣзватъ, като се гребне малко сураватка, малки зрънца. Получената отвара се прѣцѣжда въ цѣдилки и слѣдъ това се бие за масло въ чебури. Биението на отварата става така: при поставената въ чебура отвара влиза единъ човекъ и почва да тѣпче съ крака нѣщо около 2 часа, подиръ това остава се да сѣди отварата и подиръ 5-6 часа се влиза за втори пѣтъ и се тѣпче още 2 часа, слѣдъ което маслото почва вече да се отдѣля и се измива съ чиста вода. Маслото исплавва отгорѣ и се бере съ лъжица. Така полученото масло се туря въ каци и се соли, до като се свърши периода на приготвянето на кашкавала или по-напрѣдъ, и се стопява.

По горния начинъ отъ 100 л. млѣко получаватъ 12-13 kg. кашкавалъ добъръ за търговията и 7 kg. отвара. Отъ 100 kg. отвара получаватъ 50 % масло. А отъ полученото масло стопено излиза около 60 % нечисто и 40 % чисто масло.

Съ разгледванието на всичко това се свършва нашата екскурзия и ние се отправихме прѣзъ селото Красенъ (на рѣка Лома) за Образцовий чифликъ. По пѣтя разгледвахме посѣвитѣ, които, макаръ че бѣхж валѣли толкосъ дъждове, бѣхж много добри, освѣнъ поврѣдитѣ, които видѣхме въ нѣкои ниви отъ рѣждата, която бѣ прѣвърнала листата и стеблата въ узрѣли, макаръ че сѣидбитѣ не бѣхж искласили, или не бѣхж вързали още върно. Тукъ явно се убѣдихме, че рѣждата много е разпространена, особено *Russinia graminis*, и прави голѣми опустошения.

Като свършваме кѣсото описание на тази екскурзия, която бѣ твърдѣ научна за ученицитѣ, нѣма да не поменемъ и това, че въ селото се запознахме съ г-нъ Хенри Азеловъ, Израилтянинъ

изъ Белгия, който се е прѣселилъ въ селото още прѣди 15 години, накупувалъ земя около 100 ха. и захваналъ земледѣлие, каралъ 7-8 години и, като се вече убѣдилъ, че не е възможно да се стопанствува при така едно неразвито население, което му е бъркало въ всѣко направление—останѣлъ е само да дава земитѣ си подъ наемъ. Този г-нъ се опиталъ да направи много нови въведения въ стопанството си, нѣ всѣкога ударвалъ на камъкъ, тѣй като населението, или му унищожавало посѣтото, или пѣкъ му е грабило каквото намѣрило, докато го накарало да се отчае. Ние дълбоко съжаляваме, че нашето земледѣлческо население си служи още днесъ съ срѣдства, които сж употребявали турцитѣ, още повече, че винѣги такива едни земледѣлци сж доста полезни въ една страна, защото тѣ правятъ нововъведения, на които могатъ отъ послѣ да поддържаватъ и дребнитѣ земледѣлци.

Като стоимъ прѣдъ факта, че с. Тръстеникъ разполага съ едно доста голѣмо количество млѣко и че то дава доста богато прѣпитание на вън-кашни хора, каквито сж тукъ Израилтянитѣ, не можемъ да не искажемъ тукъ нашето си мнѣние, че длъжностъ е на всѣки единъ по-интелигентенъ човекъ въ селото, билъ той свѣщенникъ, учителъ или писаръ, да съдѣйствува и научи селянитѣ да се сдружатъ и образуватъ едно млѣкарско дружество, което самъ да прѣработва млѣкото, даже съ по-съвършенни уреди съ течението на врѣмето, за да може печалбата да остане въ рѣцѣтѣ на самитѣ земледѣлци, а не да отива въ други вънкашни хора. Основаванието на едно подобно дружество не е мѣчна работа, както и нѣма да бѣдѣтъ голѣми разноскитѣ за построяването на кашерията, тѣй както членовѣтѣ на дружеството могатъ да взематъ срѣщу залогъ заемъ за по-дълъкъ срокъ, когато могатъ да исплатятъ безъ да усетѣтъ; а всѣки пѣтъ ще могатъ да използотворяватъ млѣкото си, вмѣсто съ 10 стот., съ 15, даже и 20 ст. Кѣлкото имаме възможностъ, ние говорихме на нѣкои селяни за подобно дружество, както и на писаря и учителя, нѣ остава това нѣщо да се продължи отъ онѣзи, които подиматъ възможностъ да бѣдѣтъ близко до земледѣлцитѣ, а именно земледѣлческия надзирателъ. Образовано едно подобно дружество въ едно село, то ще може да се поддържае и отъ други села, което нѣщо е доста важно за напрѣдъка на нашето земледѣлие, защото единъ човекъ нищо не може да направи, когато „сговорна дружина балканъ прѣзима...“

Плѣвелитѣ, врѣдата отъ тѣхъ и срѣдства за тѣхното истрѣбление.

(Скаска, държана прѣдъ земледѣлцитѣ при конкурса въ гр. Разградъ).
(Продължение отъ брой 5)

А) Прѣдпазителни срѣдства:

1). За да може нивата да се прѣдпази отъ плѣвелитѣ, трѣбва прѣди всичко за посѣване да се употребява съ-

вършено чисто отъ плъвели сѣме, защото плъвелитѣ иматъ тази способностъ да се размножаватъ въ доста голѣмъ размѣръ. Напр., намѣрено е, че едно диво синапово зрънце е въ състояние за едно година да даде 1600 сѣмена. Като се има това прѣдъ видъ лесно може да се разбере въ какъвъ голѣмъ размѣръ плъвелови сѣмена се хвърлятъ всѣка година въ онѣзи ниви, къдѣто земледѣлцитѣ нѣматъ обичай да прѣчистватъ сѣмената на сѣющитѣ се растения. За да може тази мѣрка да има известна важностъ, трѣбвало би това да се направи и отъ околнитѣ земледѣлци, защото, ако единъ земледѣлецъ исчисти нивата си, а други не, то пакъ въ кѣсо врѣме ще се напълни съ плъвели нивата и на първия земледѣлецъ.

2). Никой пѣтъ не трѣбва да се хвърлятъ разнитѣ отсѣвки или плъвеловитѣ сѣмена на торището, защото съ това тѣ не се поврѣждатъ, както би могло да се мисли, а напротивъ тѣ биватъ запазвани въ торѣтъ, откъдѣто послѣ съ самия него отиватъ на нивитѣ за по-нататѣшно развитие.

3). Друго срдѣство за прѣдпазване отъ плъвелитѣ е исчитването на пѣтищата и слоговстѣ покрай нивитѣ отъ всѣкакви плъвели, защото плъвеловитѣ сѣмена много лесно се принасятъ отъ вѣтъра отъ едно мѣсто на друго. Това именно вѣнасъ е най-много за осжждане. Отиде ли чловѣкъ въ нѣкое село, то вижги, даже и въ самото не-го, ще намѣри мегданитѣ пѣлно съ бѣзе, съ тѣрне и пр. Сжщото нѣщо е и покрай нивитѣ. Навсѣкъдѣ, къдѣто има такива плъвели покрай нивитѣ, трѣбвало би 1 — 2 пѣти прѣзъ лѣтото да се прѣдприема по едно косение, което има за цѣль уничтожението на плъвела и не-позво-ляванието му да се размножава чрѣзъ сѣме.

Макаръ и да се взематъ и най-сериозни мѣрки, както се прѣпорѣча по-горѣ, нѣ често пѣти виждаме въ нивитѣ си въ голѣмо количество плъвели. Причината на това лѣжи въ вѣтъра, който е въ състояние да прѣнася сѣмената, а освѣнъ това и въ туй, че въ почвата се намиратъ много сѣмена, които се запазватъ за по-дълго врѣме и кѣл-нижтъ само, когато излѣзжтъ плитко до повърхността на земята или сѣвършено отгорѣ. Правенитѣ наблюдение въ това направление сж довели до заключение, че едно извѣн-редно голѣмо количество плъвелови сѣмена почиватъ въ зе-мята и то въ разлитнитѣ пластове и чакатъ само врѣмето, когато слѣдъ оранѣта ще излѣзжтъ въ онѣзи пластове, къ-дѣто ще можжтъ да прокѣлнжтъ.

Най-мжчно за искореняване сж дълготрайнитѣ плъве-вели, като напр. пирей, паламида и пр., защото тѣ не се размножаватъ само съ сѣмена, а сжсверѣменно и отъ ко-ренищата, така щото и при изважданието имъ отъ едно мѣсто, нарѣзванието имъ на кжчета и хвърлянието имъ на други, пакъ сж въ състояние да изникнжтъ.

В. Методитѣ за **уничтожението** на разнитѣ плъвели сж твърдѣ различни и то споредъ свойствата на самитѣ плъ-вели, на почвата и на сѣющитѣ (обработвающитѣ) се растения.

При високорастящитѣ и размножавающитѣ се чрѣзъ сѣмена плъвели, уничтожението имъ може да стане съ по-мощта на **носението** и то тѣкмо въ периода на цвѣтени-ето имъ прѣдъ узрѣванието на сѣмената. Въ такъвъ слу-чай косата трѣбва да се дига високо, щото да не закачи самитѣ обработвающи се растения. Покара ли плъвела пов-

торно, тогава плъвението се повтаря. Въ нѣкои случаи, ко-гато плъвела е много распространенъ, прѣпорѣчва се по-ко-саванието отгорѣ, даже и на самото растение.

При искореняванието на плъвелитѣ си служжтъ и съ **граблитѣ** (бранитѣ) и то именно въ такъвъ случай, кога-то се иска отстранението отъ нѣкое дълбокоренно растение плиткокоренни плъвели. Напр. ако нѣкои плъвели сж на-паднали на люцерната, тогава можемъ да ги отсгранимъ чрѣзъ силно грабление. Граблитѣ се употрѣбляватъ сжщо и за отстранение на мжхѣтъ по ливдитѣ, защото съ това се дава възможностъ на въздуха да проникне въ коренитѣ на мжховетѣ, които вслѣдствие на това твърдѣ скоро уми-ратъ. Съ помощта на граблитѣ дава се сжщо възможностъ на плъвелитѣ по-рано да прокѣлнжтъ и по-подирѣ, слѣдѣ като се натори и се развижтъ по-скоро, да се уничтожжтъ. Тѣ служжтъ най-послѣ и за раскжсаванието на коренитѣ и горнитѣ части на нѣкои дълго-трайни растения, които вслѣд-ствие на това лесно умиратъ или пѣкъ сж поврѣждатъ значително.

Въ повечето случаи, и то при онѣзи растения, които се сѣжжтъ въ редове, най за прѣпорѣчване за уничтожени-ето на плъзелитѣ е копанието на растението помежду ре-доветѣ или пѣкъ около самитѣ редове. По този начинъ можжтъ, или изъ искоренъ да се издажжтъ плъвелитѣ, или да се прѣмахне горната частъ и коренитѣ се изваждатъ на-вѣнка. Тамъ, къдѣто работнитѣ рѣцѣ сж сжхли, за тази цѣль употрѣбляватъ специални машини, наречени **окопвачи**. Въ такъвъ случай сѣянието на растенията трѣбва да стане въ квадратъ, та да може окопаванието да става на кръстѣ,

Плъвелитѣ си отстраняватъ и съ помощта на **пра-шението**, което се практикува често пѣти при нѣкои рас-тения. Заради тази цѣль прѣпорѣчва се сѣянието на окоп-нитѣ растения тамъ, къдѣто има много плъвели, защото тѣ-зи растения често се прашжтъ и съ това плъвелитѣ се у-ничтожаватъ. Особено за прѣпорѣчване е това въ насъ, защото въ насъ се сѣжжтъ исклучително житни растения, при които почвата по-скоро и повече заплъвелява.

Ако се случи, щото нѣкоя ливада или пасбище да бжде нападнжто отъ много плъвели и даже такива, които сж отровни, то прѣпорѣчва се прѣбораванието на такива мѣ-ста и сѣянието имъ нѣколко години съ други растения и подирѣ това оставянието имъ пакъ за ливади или пасбища. Едно отъ срдѣствата за искореняванието на нѣкои отровни плъвели отъ ливадитѣ и пасбищата е и силното торение, отъ което тѣ измиратъ.

Освѣнъ горнитѣ искоренителни срдѣства, за прѣмхва-нието на плъвелитѣ сжществуватъ и такива прѣдъ вегета-ционното врѣме, именно въ врѣме обработванието на почвата, т. е. като се прѣборе тази по-често пѣти. Този начинъ за уничтожение на плъвелитѣ се е намѣрилъ вече за непрак-тиченъ, защото, съ честото оброботване, почвата може да се направи мъртва или нетолкѣзъ доходна.

Най-за прѣпорѣчване е слѣдующия способъ за иско-реняване на плъвелитѣ: прѣборава се почвата на дълбочи-на 2,5—3,5 см. За тази цѣль най-добрѣ е да се употрѣ-би плугъ съ много палешници. Подирѣ това съ граблитѣ се раскжсва отгорѣ обѣлената почва и то толкосъ много, щото да испада всичката прѣстѣ и плъвелитѣ да останжтъ отгорѣ, за да измрѣзнжтъ прѣзъ зимата или пѣкъ на слѣн-

цето да изсъхнат и измржт. Този способъ може да се употреби и за искистването на *пирейтъ*, само че оранieto трѣбва да стане по дълбоко. Подиръ това трѣбва отъ врѣме на врѣме да се повтаря граблението, за да се отстранятъ зеленитѣ части на пирейтъ и съ това да се истоци. Тази метода е добра и по това, че по този начинъ се образува единъ разровкавенъ пластъ отъ горѣ, който скоро изсъхва и помага за запазване на влагата въ почвата за по-дълго врѣме.

Друга метода за искореняването на пирейя е изоравањето на почвата дълбоко прѣди постъпването на зимата, та по този начинъ, съ замръзването на ровката почва, да измръзне и самия пирей.

По-главнитѣ плевели, които се срѣщатъ изъ житнитѣ растения сѫ:

1). *Сърпецътъ* (*Seraatula arvensis*). Срѣща се въ най-добритѣ почви. Много е опасенъ, защото се размножава, както чрѣзъ коренитѣ си стѣбла, които сѫ дълготрайни, така и чрѣзъ сѣмената си, които сѫ коемости и лесно се носатъ отъ вѣтра. Той, сѣвѣнъ че истеглува много храна изъ почвата и прѣчи на обработвающитѣ растения, нѣбърка твърдѣ много при жътвата на житнитѣ растения. Обикновенното оране на угарѣта не може да искорени сърпецътъ, даже ако това оране е при влажно врѣме, може да му спомогне за по-нататѣшното распространение, защото отъ всѣки нараненъ коренъ се образуватъ нови растения. Покосяването му отстранява образуването на сѣме за една година, нѣ същеврѣменно усиља коренището, което за идущата година ще бѣде много по-силно.

За отстранението му се прѣпорѣчва скубанieto и то когато почвата е влажна и въ долнитѣ пластове. Най-добрѣ може да стане това при многократното оране на угаритѣ прѣзъ лѣтото и распорѣжаване коренитѣ на сърпецътъ. Всичкитѣ стопани трѣбва да прѣчистватъ нивитѣ си отъ сърпеца, защото скоро могатъ да го распрѣснатъ и въ нивитѣ на сѣсѣдитѣ си.

2). *Къклицата* (*Agrostemma githago*). Тя се владѣе като едно двугодишно растение. Къкле и покарва прѣвитѣ си листа при много ниска температура, затова се явява повече при зимницата, отъ колкото при лѣтницата. Искоренява се чрѣзъ копане и чистение, нѣ това не е толкосъ сигурно срѣдство, колкото прѣчистванieto на житото прѣди посѣването. Най-за прѣпорѣчване е чистението на онѣзи мѣста отъ нивата, отъ кждѣто ще се получи сѣме и то по възможностъ да става най-добрѣ. За прѣчистване на добититѣ продукти служатъ ситата и къклиборницитѣ.

3). *Полната леща* (*Vicia hirsuta*). Тя е едногодишно, твърдѣ много изъ житата распространено, растение. Покрива почвата или се увѣсва у пшеницата. Най-добро срѣдство за отстранението ѝ е прѣсѣването на сѣмето, отъ което нейнитѣ зърна се отстраняватъ. Нейнитѣ сѣмена, смлени и смѣсени съ паревизата, могатъ да служатъ за храна на животнитѣ. Цѣли зърна не трѣбва да се даватъ, защото тѣ не биватъ раздробявани отъ животнитѣ и си исхвърлятъ цѣли въ екскрементитѣ (изверженията), откъдѣто се отнасятъ на нивитѣ.

4). *Полното телеграфче* (*Convolvulus arvensis*). То е едно отъ най-распространенитѣ дълготрайни плевели на житата. То се завива о пшеницата и значително ѝ поврѣжда, като ѝ кара да лега, защото то се увисва надолу. Отстране-

нието му става чрѣзъ чистението на сѣмената, чрѣзъ прашение и въвеждане на окопни растения въ сѣйдбообращението.

5). *Лютичето* (*Polygonum persicaria*). Е едногодишно сѣменно растение. Отстранение съ окопни растения.

6). *Мльчонътъ* (*Enphertia cyarissias*). Срѣща се по пасбищата и ливадитѣ. Отстранява се чрѣзъ торение.

7). *Мразовецътъ* (*Colechicum autumnale*). Срѣща се по ливадитѣ и пасбищата. Цвѣти есенно врѣме, а листа искарева още прѣзъ пролѣтѣта. Размножава се чрѣзъ луковици и сѣме. Искоренява се чрѣзъ разорване и торение на ливадитѣ и пасбищата. За добитѣка е отровенъ.

8). *Пирей* (*Triticum repens*). Едно дългогодишно съ свойтѣ коренища растение. Распространява се твърдѣ много въ почвата и врѣди значително. Срѣдствата противъ него сѫ указани по-горѣ.

9). *Хвоща* (*Fquisetum arvense*). Многогодишно коренищно растение, особено по влажнитѣ почви. Коренитѣ му отиватъ твърдѣ дълбоко и мъчно се искореняватъ съ оранieto. Отстранява се чрѣзъ отводяване и силно торение.

РАЗНИ.

Брой 92 отъ „Държавенъ Вѣстникъ“, отъ 1 Май т. г., обнародва Закона за горитѣ и Закона за лова.

1. Законъ за горитѣ.

Общи распорѣждания.

Прѣдвижда се една коммисия за всѣкой окръгъ да прѣведе въ извѣстностъ горитѣ въ Княжеството. Всѣка околия е длъжна да има най-малко 5 % отъ пространството си покрито съ гора. Охранителнитѣ мѣстности, които и да били тѣ, трѣбва да се залѣсжатъ. Окр. сѣвѣтъ се задължава да устроява и издържа разсадници и да спомага за залѣсяването. Частни лица, които сполучливо сѫ залѣсили свои мѣста, получаватъ премия отъ държавата. Новозалѣсенитѣ мѣста се освобождаватъ 20 год. наредъ отъ всѣкакви даждия. Прѣдвижда се също исправяние на границитѣ на държавнитѣ гори чрѣзъ замѣна, покунка и продажба.

Горско Управление.

Общия надзоръ върху всички гори принадлежи на Министерството на Търговията и Земледѣлието. Ще има най-много 12 районни гор. инспектори въ цѣлото княжество, а за всѣка околия-най-много по единъ лѣсничей, съ специално образование по лѣсовѣдството. Общинитѣ сѫ длъжни да подържатъ горски стражари, а не, както до сега, да възлагатъ надзора на горитѣ на полекитѣ пацари.

Отгледване и експлоатиране на горитѣ.

Е почти също, както въ стария законъ. Пашата се позволява за овце въ гори, не по-ниски отъ 1 метрѣ, за кози и едъръ добитѣкъ—въ гори, не по-ниски отъ 3 метра. Сѣчение то на широколистнитѣ дървета се позволява отъ 15-й Септември до 1-й Априлий *Приходи.*

Постояннитѣ коммисии и лѣсничейя изработватъ тарифа за стойността на материала за държавнитѣ гори. За общинскитѣ гори това се извършва отъ общинскитѣ сѣвѣти, безъ да имъ се опрѣдѣля, както прѣди, размѣра, въ който трѣбва да се движатъ цѣнитѣ. На сиромаситѣ се позволява бранието дърва безплатно за своя домашна нужда.

Наказателни распорѣждания

Важно измѣнение туку е, че актоветѣ се съставляватъ отъ служащитѣ по горитѣ, а не отъ кметоветѣ, както бѣше до сега. Окръжнитѣ Управители и Околийскитѣ Началници съ постановления осаждатъ нарушителитѣ, като първа инстанция. Отъ голѣма важностъ е и сѣвѣтността, съ която ще се разглеждатъ горскитѣ дѣла. Длъжностнитѣ лица, за отказване да изпълнятъ обязанноститѣ си, се наказватъ отъ Министерството съ глоба отъ 5-100 лева и стойността на загубата. Строги сѫ наказанията спрямо общинскитѣ сѣвѣти: наказанията за тѣхъ сѫ лич-

ни. За нечистение горитъ общинскитъ съвѣти и частнитъ притежатели се глобяватъ съ 20—100 лева. За коренение се наказватъ съ 20-50 лева на увратъ и се осаждаатъ да ги залѣсжтъ въ расстояние на 3 години. За кладение огънь въ горитъ, глобата е 5 лева; ако се причини пожаръ, виновния се прѣсѣжда споредъ наказателния законъ. Глобата за пасение добитъкъ въ забранени мѣста е: за конь, волъ, биволъ, коза и свиня — 50 ст.; за овца 20 ст.; освѣнъ това налага се глоба за въ полза на хазната 5-50 л. За охранителнитъ мѣста глобата е двойна. За съчение бръстина въ забраненитъ мѣста и прѣскане гората съ солена вода, виновнитъ се наказватъ съ 10-50 лева, плусъ причинената загуба. Съчението дърва безъ позволение се наказва съ троенъ размѣръ отъ стойността; ако прѣстѣплението се извърши нощно врѣме, глобата се удвоява. За несъчание общинскитъ гори съгласно прѣдписанията на закона, състава на общинския съвѣтъ се глобява съ 25—200 лева, а частнитъ притежатели съ по 10-50 лева. Бранието гъби и ягоди и др. плодове се разрѣшава въ държавни и общински гори, обаче за ходение нощно врѣме съ тая цѣль виновнитъ се наказватъ съ по 1-5 лева. Неизнесения до срока отсѣченъ материалъ остава за въ полза на държавата или общината. За несъбиране общинскитъ приходи по горитъ, кметовѣтъ се глобяватъ отъ министерството съ по 10-100 лева. За недаване съдѣйствие въ случай на пожаръ въ близосѣднитъ гори, отдѣлнитъ лица се глобяватъ съ по 5 лева на день, а кметовѣтъ — съ 20-100 лева. Тѣлесно-пострадалитъ при пожаръ получаватъ инвалидна пенсия. За построяване фабрики, кошари и пр. въ горитъ, безъ разрѣшение, виновнитъ се глобяватъ съ 10-500 лева. За откриване оградитъ, поврѣждане табличитъ и пр., глобата е 5-50 л. Поврѣждане и прѣмѣстване пограничнитъ знакове и граници се наказва съ 20-200 лева, плусъ причиненитъ поврѣди. За слуги или малолѣтни нарушители на закона за горитъ, отговарятъ господаритъ и настойницитъ. —

II. Законъ за лова.

Исключая здраво-заграденитъ мѣста, всички дивечъ въ княжеството е собствеността на държавата.

Въ особена таблица е опредѣлено врѣмето за покровителството и за биенето на полезния дивечъ. Изброени сж полезнитъ птици, като се забранява биенето имъ прѣзъ цѣлата година. Освѣнъ това, забранява се биенето на женскитъ сърни, тетре-

ви, фазани, колути, прилѣпитъ и ежовитъ. Министерството же да забрани биенето на кой и-да-е родъ дивечъ, щомъ бѣлѣжи, че е на истрѣбване.

Който убие едно врѣдително животно възнаграждава както слѣдва: за женска мечка 20 лева, за мъжка 10 л., за мече 5 л., за вълчица 40 л., за вълкъ 20 л., за вълче 3 л., за лисица и чакалъ по 5 л., за малкитъ имъ по 2 л., за рикъ 10 л., за малкитъ му 5 л., за орлитъ (освѣнъ карталитъ) по 1 л., за соколъ и ястребъ по 1 левъ, сврака 25 ст., лалугеръ 10 ст., гарга 2 ст., за бѣсенъ вълкъ 100 лева. Лѣсничейтъ длѣжни да устройватъ хайки (сюзени).

Надзора върху лова е възложенъ върху горската власт. Стойността на билетитъ за ловъ е 25 л. за година и 15 л. за половина година. Членовѣтъ отъ ловджийскитъ дружества получаватъ годишни билети по 10 лева. На полскитъ пдари се забранява носението на пушки, а разрѣшава се само тесащи или пищове. Прѣдвиденитъ наказания сж доста строги. Откривателитъ на нарушенията иматъ право на $\frac{1}{2}$ отъ наложената глоба, като възнаграждение.

Кѣга тополитъ около зданията можтъ да запазжтъ зданията отъ грѣмъ? Споредъ Д-ръ Nesse, само тогава, когато тѣ стојтъ най-малко 2 метра расстояние отъ най-близки части на зданието; мѣстото около тѣхъ да бѣде влажно, да е мокро; ни около да се намира кладенецъ, чюшма или другъ резервуаръ съ вода; короната имъ да бѣде дълга и стѣблото имъ отъ горѣ чакъ до долу да бѣде покрито съ зелени и живи клончета. Въ противенъ случай, тополитъ около зданията биватъ опасни.

Слънчогледа като храна на птицитъ. За най-добра храна за птицитъ минава слънчогледа. Птици, хранени съ слънчогледъ, даватъ повече и по-добри яйца; освѣнъ това, перошанията имъ бива по-лъскава. Хранението съ слънчогледъ е распространено най-много въ Англия.

Срѣдство противъ дървеницитъ. Най-добро срѣдство противъ дървеницитъ е двойния калиенъ хроматъ. Съ раствора отъ тази солъ (7 грама на 1 литъръ) се умиватъ креватитъ и др. мобили и покѣщнини. При варосванието на стѣнитъ прѣмърчва се да се тури въ варята растворъ отъ тази солъ.

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИ ВЮЛЕТИНЪ

Отъ 15-й до 27-й Май 1897 година (по старъ стилъ).

Число	Плѣвенъ				София				Габрово				Ломъ				Обр. чифликъ Руссе				Варна				Кюстендилъ				с. Садово			
	Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.				Температура на въздуха по Ц.			
	макс.	мална	мини.	мална	макс.	мална	мини.	мална	макс.	мална	мини.	мална	макс.	мална	мини.	мална	макс.	мална	мини.	мална	макс.	мална	мини.	мална	макс.	мална	мини.	мална	макс.	мална	мини.	мална
	Валежъ въ милиметри за деңноице				Валежъ въ милиметри за деңноице				Валежъ въ милиметри за деңноице				Валежъ въ милиметри за деңноице				Валежъ въ милиметри за деңноице				Валежъ въ милиметри за деңноице				Валежъ въ милиметри за деңноице				Валежъ въ милиметри за деңноице			
15	25.9	14.0	3.3		24	14	1		24	13	41		21	16	21		28	15	5		22	15	—		25	12	2		25	14	—	
16	25.1	15.8	12.0		19	13	14		20	13	53		24	16	20		—	—	—		20	15	2		24	13	3		21	13	17	
17	20.7	16.0	21.8		16	12	30		17	13	28		20	15	68		25	14	—		18	15	14		18	13	10		20	14	8	
18	22.2	15.2	6.4		20	13	1		19	13	16		23	16	11		26	14	14		22	15	—		21	15	—		20	15	10	
19	24.5	15.0	7.3		21	13	15		20	13	16		26	16	—		24	12	17		20	16	6		25	11	5		24	14	2	
20	25.1	15.4	11.7		22	14	58		19	13	44		27	17	8		19	15	9		—	—	—		24	13	5		21	15	14	
21	22.9	16.2	11.0		21	14	13		21	15	—		20	17	3		—	—	—		19	16	1		24	15	22		22	16	41	
22	23.5	15.7	—		24	13	9		20	14	9		26	17	—		—	—	—		21	17	8		24	15	1		—	—	—	
23	24.6	15.2	2.9		26	13	10		22	13	11		25	15	—		27	11	—		21	17	1		25	12	2		24	16	—	
24	25.2	16.3	—		25	14	1		23	14	12		26	17	—		25	14	—		26	17	—		—	—	—		—	—	—	
25	26.3	16.7	—		27	13	17		23	14	—		28	16	2		—	—	—		22	15	—		27	13	4		—	—	—	
26	28.9	15.9	0.7		25	13	—		25	12	—		29	17	—		30	18	—		27	16	3		25	13	1		27	14	—	
27	27.1	17.6	0.4		25	15	—		24	13	75.2		27	19	—		28	16	1		24	16	4		27	11	—		—	—	—	

Съобщава: В. П. Вълчевъ.

Получихме отъ Министерството на Тър. и Земледѣл. слѣдующий
Б Ю Л Е Т И Н Ъ

За врѣмето, състоянието на посѣвнѣ и течението на полевите работи въ Княжеството отъ 12-й до 18-й Май т. г., споредъ телеграфическитѣ свѣдения на г. г. Окржнитѣ Управители.

И прѣвъ истеклата седмица дъждътъ не е прѣставалъ да вали изъ цѣлото Княжество, на много мѣста той е билъ придруженъ съ буря и градушка (Айтоско, Босилеградско, Кюстендилско, Ломско, Варненско, Плевенско, Баль-Бунарско, Софийско, Ново-селско, Сливенско, Ямболско, Ст. Загорско и Ново-Загорско). Въ Троянско е имало силна гърмотевица, която е причинила смъртенъ ударъ на единъ пастиръ. Водитѣ на всекъждѣ сж придошли и сж наводнили заселени мѣста и посѣви въ Варненско, Ломско, Пловдивско, Руссенско, Разградско, Севлиево, Ст. Загорско, Хасковско и Сливенско окржия. Въ послѣдното окржие р. Тунжа е залеза до 10,000 декара ниви и ливади.

Вслѣдствие на поройнитѣ дъждове и наводнения, посѣвнѣ сж пострадали значително. На мѣста сж полѣгнали (Бургаско, Варненско, Видинско, Кюстендилско, Ломско, Плевенско, Разградско, Сливенско, Севлиево, Ст. Загорско, Търновско и Т. Назарджиско), на други мѣста сж почнали да пожълтѣватъ (Ст. Загорско и Т. Назарджиско), на трети мѣста страдатъ отъ балсара (Ст. Загорско). За поправяние на посѣвнѣ имало се надежда, нѣ и тя се губяла по причина, че дъждовнѣ още не прѣставатъ да вали. Пролѣтнитѣ посѣви, царевичката, фасулитѣ и бостанитѣ сж пострадали отъ гниение (Софийско и Ст. Загорско), овоцията сж пострадали отъ извѣднитѣ дъждове (въ Кюстендилско сж окапали една часть). Пуловарението отива добръ, нѣ нѣма да има минжлогодипната реколта (Пловдивско), а въ Ст. Загорско реколтата е по-добра. Бубитѣ сега прѣминаватъ третия и четвъртия сънь, нѣ се застрашаватъ отъ поврѣда, вслѣдствие на голѣмата влага, промѣнливото врѣме и хранението съ мокръ листъ. Болѣстѣта „флашери“ по бубитѣ се е явила въ Станимака и Вратца - нѣколко случая.

По причина на непрѣстаннитѣ дъждове, полскитѣ работи на всекъждѣ сж били прѣкратени. На много мѣста по сжщата причина не сж можили да досѣятъ приготвенитѣ мѣста за царевичка и да прѣкопаятъ лозята си.

Забѣлжка: Подобни свѣдения сж отъ много голѣмъ интересъ за земледѣл., лезаритѣ и др.; така щото не ще бжде азъ ако Почитаемото Министерство на Търговията и Земледѣлието продължава да испраща до вѣстника ни всички свѣдения отъ този родъ.

Редакцията.

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 2330

Подписаний, Петръ Д. Вълковъ, Помощ. Сждеб. Приставъ при Плевенскій Окр. Сждъ на II-й участъкъ, на основание изпълнителний листъ № 1856 отъ 21 Юний 1895 год., издаденъ отъ Плевенскій Градскій Миров. Сждия въ полза на Плевенската Земледѣл. Касса срѣщу Личо Атанасовъ отъ с. Радиенецъ, за искъ 180 лева, заедно съ лихвата имъ по 9 % годишно отъ 20 Февруарий 1893 год. до исплащанието и 9 л. сждебни и по водение на дѣлото разноски, и съгласно чл. чл. 1004—1033 отъ гражданското сждопроизводство, съ настоящето си обявявамъ на почитаемата публика, че отъ 21 Май 1897 год., до 31 день т. г. ще продавамъ на публиченъ търгъ съ явно наддавание въ канцелярията си слѣдующитѣ длъжникови недвижими имоти, а именно:

1) 1/2 отъ една къща въ с. Радиенецъ въ Черковската махла, земянка (бордель), покрита съ слама и прѣтъ съ двѣ отдѣления, съ дворно мѣсто отъ 2 дюлума при съседи: Сжбчо Колевъ, Петръ Митовъ, отъ двѣ страни пжтъ, оцѣнена за 500 л.

2) Нива въ Радиенското землище въ мѣстността „Кергалъ байръ“ отъ 4 1/4 дюл. при съседи: Мито Атанасовъ, П. Деновъ, Н. Миховъ и Христо Недѣлковъ, оцѣнена за 85 лева.

3) Нива въ сжщото землище въ мѣстността „Църкалов-

ско“ отъ 6 дюл. при съседи: П. Мариновъ, Юрданъ Дойчовъ, Ст. Минковъ и пжтъ, оцѣнена за 120 лева.

Продаваемия имотъ не е заложенъ никому.

Наддаванието ще почне отъ първоначалната цѣна на горѣ. Които Г. г. желаѣтъ да купятъ горния имотъ, могатъ да се явяватъ на мѣстопродаванието всѣки присхтственъ день и работни часове да наддаватъ, гдѣто ще имъ се допустне да прѣглеждатъ всичкитѣ книжа, относящи се по проданята.

Плевенъ, 7 Май 1897 год.

Дѣло № 305 отъ 1895 год.

2 — 2

П. Сждеб. Приставъ: П. Д. Вълковъ.

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 2701

Подписаний, Петръ Д. Вълковъ, Помощ. Сждеб. Приставъ, при Плевенскій Окр. Сждъ, на II-й участъкъ, на основание изпълнителний листъ, № 3716 отъ 15-й Декемврий 1895 г., издаденъ отъ Плевенскій Град. Миров. Сждия въ полза на Дамянъ Георгиевъ Маладжиковъ, изъ с. Вълчи-Трънь, срѣщу Георги Д. Караивановъ отъ с. Вълчи-Трънь за искъ 100 лева и 80 ст. заедно съ лихвитѣ имъ по 10 % годишно отъ 11-й Ноемврий 1894 г. до исплащанието и 5 лева сждебни и по водение на дѣлото разноски и съгласно чл. чл. 1004—1033, отъ гражданското сждопроизводство, съ настоящето си обявявамъ, на почитаемата публика, че отъ 29-й Май, до 31 день т. г., ще продавамъ на публиченъ търгъ, съ явно наддавание въ канцелярията си слѣдующитѣ длъжникови недвижими имоти, а именно:

1) Една ливада въ землището на с. Вълч. трънь въ мѣстността „Валогъ“, отъ около 5 1/2 декара, при съседи: Георги Върбановъ, Иванъ Върбановъ, Минко Арабаджията и Ангелъ Петровъ оцѣнена за 108 лева.

Продаваемия имотъ не е заложенъ никому.

Наддаванието ще почне отъ първоначалната цѣна на горѣ, Които Г. г. желаѣтъ да купятъ горния имотъ, могатъ да се явяватъ на мѣстопродаванието всѣки присхтственъ день и работни часове да наддаватъ, гдѣто ще имъ се допустне да прѣглеждатъ всичкитѣ книжа, относящи се по проданята.

гр. Плевенъ, 16-й Май 1897 год.

1 — 2

Дѣло № 109 отъ 1896 год.

Пом. Сждеб. Приставъ: П. Д. Вълковъ.

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 1707.

Подписаний, Маринчо П. Марчевъ, Помощникъ Сждеб. Приставъ, при Плевенскій Окржжентъ Сждъ на III-й участъкъ, на основание изпълнителний листъ подъ № 2324, издаденъ отъ Плевенскій Околийскій Мировий Сждия, на 30-й Юлий 1891 год. въ полза на Петръ Х. Шоповъ изъ гр. Плевенъ, срѣщу Братия Симеонъ и Панко Миновъ отъ с. Марашки Тръстеникъ, за искъ 2000 лева и др. разноски и съгласно чл. чл. 1004 — 1028, отъ Гражд. Сждопроизводство, обявявамъ на почитаемата публика, че слѣдъ двѣнедѣленъ срокъ отъ послѣдното дву-кратно обнародване настоящето въ „Винар. Землед. Вѣстникъ“, ще продавамъ на публиченъ търгъ слѣдующитѣ длъжникови недвижими имоти, а именно:

1) Нива, въ землището на с. Марашки Тръстеникъ, въ мѣстността „Христовъ Брѣстакъ“, отъ 9 1/2 декара, при съседи: Гачо Тачовъ, Димитръ Гайдара, Кънчо Заповъ и граница, оцѣнена за 47 лева;

2) Нива, въ сжщото землище, въ мѣстността Мерцовъ Брѣстакъ, отъ 31 декаръ и 8 ара, при съседи: Василь Миновъ, Първанъ Саввовъ, Петко Тодаровъ, пжтъ и граница, оцѣнена за 100 лева.

3) Нива, въ сжщото землище, въ мѣстността „Сиджимъ-долъ“, отъ 4 декара и 9 ара, при съседи: Парашкевъ Луковъ, Маринъ Пачовъ, пжтъ и Симеонъ Никовъ, оцѣнена за 20 лева.

4) Нива, въ сжщото землище въ мѣстността „подъ кри-вия пжтъ“, отъ 5 декара, при съседи: Стоянъ Бетовъ, Василь

Мицовъ, Дунко Цвѣтковъ и Генчо Балювъ, оцѣнена за 20 л.

5) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „край селския ваяктъ“, отъ 11 декари, при сѣсѣди: Пячо Петковъ, Маринъ Герашки, Братанъ Поцовъ и Тачо Стефановъ, оцѣнена за 50 лева.

6) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „подъ пхтя“, отъ 8 декара и 9 ара при сѣсѣди: Пхтъ, Макавѣй Рашовъ, Ив. Тинчовъ и Никола Митровъ, оцѣнена за 35 лева.

7) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Вълчовъ Брестакъ“, отъ 13 декара и 2 ара, при сѣсѣди: Михалъ Куновъ, Цело Младеновъ, Ив. Бузовъ и пхтъ, оцѣнена за 50 л.

8) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Бурово търне“, отъ 14 декара и 3 ара, при сѣсѣди: Пеко Заковъ, Стоянъ Мачовъ, Кузо Нисторовъ и Никола Никовъ, оцѣнена за 50 лева.

9) Една нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Сиджимъ долъ“, отъ 3 декара, при сѣсѣди Симеонъ Миновъ, Герго Митовъ, Дунко Цвѣтковъ и проганя, оцѣнена за 15 лева;

10) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Радичовецъ“, отъ 7 декара и 3 ара, при сѣсѣди: Лазаръ Пенковъ, Мотко Цанчовъ, пхтъ и Василъ Миновъ, оцѣнена за 25 лева;

11) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Отвѣдъ Сиджимъ долъ“, отъ 14 декара и 7 ара, при сѣсѣди: Панко Миновъ, пхтъ, Ив. Бузовъ и Парашкева Луковъ, оцѣнена за 50 лева;

12) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „подъ Митрополския садъ“, отъ 7 декара и 9 ара, при сѣсѣди: Василъ Миновъ, Маринъ Моновъ, пхтъ и Парашкевъ Луковъ, оцѣнена за 25 лева.

13) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Равнището“, отъ 12 декара и 9 ара, при сѣсѣди: Филицъ Бузовъ, Хр. Ивановъ, Моцо Моновъ и Василъ Миновъ, оцѣнена за 45 л.

14) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Христовъ Брестъ“, отъ 6 декара и 2 ара, при сѣсѣди: Димитръ Цоловъ, Иванчо Трифоновъ, Тодоръ Кандирия и Дико Мотовъ, оцѣнена за 30 лева;

15) Нива, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Бурово търне“, отъ 14 декара и 8 ара, при сѣсѣди: Василъ Миновъ, Митко Патовъ, Панко Миновъ и Симеонъ Моновъ, оцѣнена за 60 лева.

Описанитѣ имоти не сж заложени никому.

Желающитѣ Г. г. да взематъ участие въ търга, свободни сж всѣки присхтственъ день и работни часове, да преглѣждатъ книгата по продажта.

г. Плѣвентъ, 21 Май 1897 год.

1 — 2 Помощн. Сждеб. Приставъ М. П. Марчевъ.

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 1705.

Подписанный Помощникъ Сждебенъ Приставъ при Плѣв. Окр. Сждѣ на III-й исполнительный участкъ на основание исполнительный листъ подъ № 620, издаденъ на 1-й Февруарий 1894 год., отъ Плѣвентский Околийский Мирови Схдия, въ полза на Тодоръ Табаковъ и С-іе, повѣр. на Петръ Х. Шоповъ изъ гр. Плѣвентъ, сръшу Крачулъ Генчовъ отъ с. Горни Джбникъ, за искъ 137 лева, лихви и др. и съгласно чл. чл. 1004—1028 отъ Гражданското Схдопроизводство, обявямъ на почитаема публика, че следъ единъ мѣсець отъ послѣдното двукратно обнародване настоящето, ще продавамъ на публиченъ търгъ слѣдующий длжниковъ недвижимъ имотъ, а именно:

1) Една нива, въ землището на с. Гор. Джбникъ, въ мѣстността „Полецо“, отъ 9 декара, при сѣсѣди: Петко Трифоновъ, Дейко Лукановъ, Петръ Радомиреки и пхтъ, оцѣнена за 180 лева;

2) Ливада, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Кравая“, състояща се отъ 9 декара и 2 ара, при сѣсѣди: отъ четири-тѣ страни Кръстю Вълчовъ, оцѣнена за 225 лева.

Продаваемий имотъ не е заложенъ никому.

Желающитѣ Г. г. да взематъ участие въ търга и купятъ

горнитѣ имоти, да се явяватъ въ присхтственнитѣ дни и часове и наддаватъ.

Наддаванетоъ ще почнува отъ цѣната, дадена отъ първий наддавачъ.

г. Плѣвентъ, 21-й Май 1897 год.

1 — 2 Помощн. Сждеб. Приставъ: М. П. Марчевъ.

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 1708.

Подписанный М. П. Марчевъ, Помощн. Сждеб. Приставъ при Плѣвентский Окр. Сждѣ, на III-й участкъ, на основание исполнительный листъ № 626, отъ 1-й Февруарий 1894 год., издаденъ отъ Плѣвентский Околийский Мировий Схдия, въ полза на Петръ Х. Шоповъ отъ гр. Плѣвентъ, сръшу Вѣло Диловъ, отъ с. Горни-Джбникъ, за искъ 225 лева и др. разноски и съгласно чл. чл. 1004 — 1025, отъ Гражданското Схдопроизводство, обявямъ на почитаема публика, че подиръ 31 день отъ послѣдното двукратно обнародване настоящето въ „Винар. земледѣл. вѣстникъ“, ще продавамъ на публиченъ търгъ слѣдующитѣ принадлежаче на длжника недвижими имоти, а именно:

1) Една кѣща, въ с. Горни-Джбникъ, на главната улица до барата, едноетажна, отъ долъ съ мааза, съ двѣ отдѣления, покрита съ керемиди, дълга около 8 метра, широка около 5 метра и висока 2 метра, съ дворно мѣсто 1 декаръ, при сѣсѣди: Ив. Стефановъ, Бара, Цѣнко Теодоровъ и главна улица, оцѣнена за 750 лева.

2) Нива, отъ 9 декара и 7 ара, въ землището на с. Горни Джбникъ, въ мѣстността „Стубела“, при сѣсѣди: Вълчанъ Доновъ, Кръстю Илиевъ, пхтъ и Вѣло Доковъ, оцѣнена за 194 лева.

Описаний имотъ не е заложенъ никому.

Желающитѣ да го купятъ, свободни сж да се явяватъ всѣки присхтственъ день и часъ и наддаватъ.

Цѣната почнува отъ първоначалната на горѣ.

г. Плѣвентъ, 21 Май 1897 год.

1 — 2 Помощн. Сждеб. Приставъ М. П. Марчевъ.

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 1714.

Въ допълнение на обявлението ми подъ № 717 отъ 4-й Февруарий 1897 год., обнародвано третий пхтъ въ вѣсти. „Плѣвентский Гласъ“, броеве 7 — 9 включит. и съгласно чл. чл. 1004 — 1037 отъ Гражданското Схдопроизводство съ настоящето си обявямъ на почитаема публика, че слѣдъ 1 мѣсець отъ послѣдното му двукратно обнародване въ „Винар. вѣстникъ“, ще продавамъ по втора продажба изложений подолъ имотъ, принадлежачъ на Горанъ Тодоровъ отъ с. Горни Джбникъ, а именно:

1) Ливада, въ землището на с. Горни Джбникъ, въ мѣстността „Кравая“, отъ 15 декара, при сѣсѣди: Радю Николовъ, Гани Ивановъ, Трифонъ Кръсгевъ и Нино Лаковъ, оцѣнена за 300 лева.

2) Ливада, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Чимирова поляна“, отъ 12 декара, при сѣсѣди: Христо Велевъ, Христо Петренковъ, Нено Тодоровъ и Мано Никовъ, оцѣнена за 240 лева; и

3) Бранище, въ сѣщото землище, въ мѣстността „Селското“, отъ 10 декара, при сѣсѣди: Тодоръ Стояновъ, пхтъ и В. Вжловъ, оцѣнено за 200 лева.

Продаваемий имотъ не е заложенъ никому.

Наддаванетоъ, като втора проданъ, почнува отъ цѣната, която даде първий наддавачъ.

Желающитѣ Г. г. да взематъ участие въ търга, умоляватъ се да идватъ въ присхтственнитѣ дни и часове да наддаватъ.

г. Плѣвентъ, 23-й Май 1897 год.

1 — 2 Помощн. Сждеб. Приставъ М. П. Марчевъ.